

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2 PESSETES L'ANY
20 CÉNTIMS EL NÚMERO

(Amb llicència eclesiàstica)

OFRENES CALENDALS

Hi ha en el nostre lèxic vernacular, alguns mots que són característics de les contrades pirenenques.

Així mateix ens queden vestigis de certes consuetuds i festes que foren peculiars de la regió esmentada.

Són dignes de consignar—entre aquestes darreres—les que en certes diades calendarials porten la gent de ruralia envers la capella tot l'any més deserta o al peu del rústic pedró perdut pels serradals per mor que en ser el lloc de consuetud pugui rebre l'ofrena beneïda amb aquell ritme devot del qui acompleix una pràctica rituària.

La commemoració de certs passatges de la vida de Jesús, les festes dedicades a llurs apòstols, les destinades a honorar el cap de milcíes angèliques o, tot simplement, els dies que el calendari s'escau a senyalar el trànsit d'algun sant fundador, d'improvís i a primeres hores del matí veurieu com s'animen les senderes que menen al lloc que la costum els designa, el festós conversar de les colles trenca el silenci de la muntanya i les multituds respectuoses amb la tradició multiseccular esperen la cerimònia litúrgica amb aquell encís primari de les festes que s'escauen en plena naturalesa.

Ací a la muntanya del Mont—cada vegada, però, en diferent indret—es reparteixen ofrenes al poble; per Santa Creu de maig, el dijous de

l'Ascensió, el dia de Sant Maties, (24 de febrer) per l'Aparició de San Miquel, (8 de maig) i el dilluns de Pentecosta.

En tals diades els pagesos d'aquestes garrotxes encara practiquen la caritat a l'usança de les comunitats cristianes primitives.

•La multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima i cap d'ells deia que fos seu ço que posseïa sinó que tot era de tots• (1).

No us sembla quina força de suggestió ha de posseir per al nostre poble la pràctica de referència quan ella s'és mantinguda vivent—potser per tradició apostòlica—mercès a l'impuls que sapigué donar-li el monacat qui va recullir-la en els temps medievals?

Aquesta confraternitat entre el pagesos—els qui majors arguments han subministrat al tòpic de l'individualisme que ens aclapara—es certament un testimoniatge de primer ordre per valoritzar el prestigi que sempre ha merescut la costum a l'estament popular agrari de les nostres contrades.

No m'ha estat avinent de fer un estudi massa profund de les consuetes locals on es regula aquella pràctica antiquíssima. En algunes localitats, però, em consta que els veïns aporten en espècie i per parts iguals el llur concurs al manteniment de la caritat calendal mentre en altres llocs la importància de les aportacions

(1) Fets dels Apòstols: cap IV; vers. 32

que fa cada u dels veïns a la costum establerta ve regulada d'acord amb la major o menor capacitat de la llur masia respectiva i, encara, en certes parròquies els pagesos de la feligresia tenen un torn convingut segons el qual cada any recau en una família de les que componen el torn la obligació de bestroure la farina i la feina de coure el pa que va anexa al lliurament de les ofrenes rituàries.

Aquest costum - les manifestacions del qual devenen cada dia més escasses - sembla que no té altre recer que el que li dona el Pireneu en les seves dues vessants i en llocs d'accés una mica difícil.

Un dels nostres publicistes en tractar de les *eulògies* de pa diu ço que segueix: «En els ritus orientals, especialment en el grec, les eulògies de pa són encara en us en les festivitats solemnes i en les dominiques: a l'occident ha desaparegut de l'edat mitja ençà: solament es troba

aquí i allà, en esglésies franceses i catalanes» (1).

Propiament, però, amb el text apuntat, l'autor, més que a les ofrenes de referència, fa al·lusió al costum de donar «pa benèit» peculiar d'algunes esglésies i ara ja gairebé en desús.

Abans les darreres manifestacions de la humil institució que deixem ressenyada no s'acabin de extingir per sempre creiem que els qui es dediquen a la recerca del nostre folklore farien una bona obra si es decidien a recollir les notícies més interessants que els poden furnir les nostres contrades amb referència a la costum apuntada per tal de esbrinar l'abast geogràfic que va aconseguir en sos bons temps una pràctica que tan fondes arrels va posar al llarc de les nostres afraus pirenenques.

P. V.

(1) JOSEP BRAUN, S. J. «Diccionari Litúrgic». Traducció de l'alemany al català per A. GRIERA, Prev. - Barcelona; 1926.

A LA VERGE DEL MONT

Perqué hem sentit
la dolçor
del vostre adjutori,
hem basit
amb el vori
de la pietat
aqueix Tron
encimbellat
com un imperi,
ungit
pel misteri
de la vostra gràcia
i de la vostra glòria.

Tron, que corona
la volta infinita
de llum i aroma
de la celestia.
Tron sustentat
en sócol
enorme,
rebel i pregon
i deforme:
Muntanya del Mont!

Per arribar-hi
ens cal el xic d'heroisme
que porta l'èsfors,

que colga l'abisme
de nostres agrors.

Jo he vist tan sols
la grandària
d'aqueix cadiral
coronat de lluisors
de l'alabastre
de la vostra lmatge,
i del perfum
del nostre vassallatge.

Quan miri fit a fit
i endevini
a través de vostres ulls
la tendresa
de vostra Majestat;
i jo no sia
més que pietat;
féu Senyora,
que la grandesa
del vostre cor
de princesa,
aculli
la pregària,
encesa
que avui no puc dir.

ESTEL.

* * * (1)

Tota la nit he filat
vora l'estany de Banyoles,
al cantar del rossinyol,
al refilar de les goges.

Mon fil era d'or,
d'argent la filosa,
els boscos veïns,
m'han prèrs per l'aurora.

Per devanar el meu fil
finc belles devanadores,
les muntanyes de Bagur,
les de Bagur i Armen-Roda,
les serres de Puigneulós,
les del Mont i Rocacorva.
La plana de l'Empordà
mai ha dut millor corona,
corona de raigs de llum
trenats amb lliris i roses;
semblava un pavo real
obrint sa florida roda.

Mon fil era d'or,
d'argent la filosa,
els boscos veïns,
m'han prèrs per l'aurora.

Com el fil era daurat,
les madexes eren rosses,
hermosos cabells del sol
encastats de boira en boira.
De les Estunes al fons
el texien quatre aloges,
llur teler es de cristall,
d'ivori la llançadora
Veusaqui'l vel que han teixit
tot exprès per una boda.

Mon fil era d'or,
d'argent la filosa,
els boscos veïns
m'han prèrs per l'aurora.

† J. VERDAGUER.

(1) Fragment de «Canigó» immortal poema de Verdaguer qui s'inspirà en aqueixa muntanya del Mont.

NOTICIARI

♥ En el número passat de SANTA MARIA DEL MONT donarem compte d'haver estat reproduït en les planes de *La Veu de Catalunya*, una de les nostres darreres editorials. Ens plau de fer constar que també *La Publicitat*, un altre volgut colega de Barcelona, ha reproduït les nostres editorials que també hem llegit, totes elles, al primer diari esmentat.

Agraïts.

♥ Heu's-aci la relació de visites darrerament registrades en el nostre Santuari:

Juliol. Dia 7. - Un grup de la «Joventut Voluntat i resistència», de Girona.

Dia 8. - Un estol de joves de Banyoles.

Dia 10. - Un grup de Girona, un altre d'Agullana i altre de Sant Marí Sasserrres, amb els reverends senyors Carles Pont, Bru Buixons, Joan Ribes i Josep M.ª Ribes.

Dia 11. - Excursionistes de Salt.

Dia 12. - Família Noguera, de Girona, acompanyats del Vicari de Navata.

Dia 14. - Venen 39 visitants de diferents indrets.

Dies 15 i 16. - Fra Maties de Sant Llorenç; provincial dels Caputxins P. Ezequiel de Mataró; P. Fermí de la Cot. El senyor Rector de Segaró; el benefactor i patrici Joan de Noguera acompanyat de la seva distingida esposa; i un estol de Segaró.

Una colla de Besalú i Sertnyà, entre ells, el senyor Administrador de Correus de Besalú.

Dia 19. - Família Puig, de Figueres, acompanyada del doctor Fina, metge de Sant Llorenç de la Muga.

Dia 21. - Nombrós estol de Argelaguer, Besalú, Sales i Vilaritg.

Dia 22. - Un grup de Barcelona i Navata.

Dies 24, 25, 26, 27 i 28. - Família Rovira, de Beuda amb nombroses amistats; i 40 devots de diferents indrets; un grup de la entitat «Canigó», de Banyoles; i uns 40 visitants de diferents indrets.

NECROLÒGIQUES

Es necessari rectificar en el present número la nota de l'anterior donant compte del traspàs de Victorià Estorchs, ocorreguda a Barcelona, i esmentant-lo com a capellà custodi estat del nostre Santuari. Si bé és cert el traspàs d'aquest devot i protector de l'ermita del Mont, no ho és que hagués estat capellà custodi de la mateixa.

El que verament ocupà anys enrera tal càrrec, fou mossèn Pere Abulf qui ha deixat d'existir en una clínica de la ciutat de Barcelona.

Al cel sien.

CULTES

Oficis a intenció de:

La família Noguer de Sagaró

Misses a intenció de:

Teresa Sans, de Barcelona
Família Puig, de Figueres

ADMINISTRACIÓ

Des d'aquesta secció hom donarà mensualment notícia als nostres llegidors de les quantitats recollides a favor del nostre Santuari, i de com s'inverteixen les almoines; sempre estaran a disposició dels donants de sumes superiors a 100 ptes. anuals, els comprovants que es guarden en aquest Santuari.

Almoines rebudes per la restauració d'aquest Santuari del Mont:

	Suma anterior.	
	2559'55 ptes.	
Ramon Bonet, d'Olot	5'00	.
Mercè Delcòs, de Figueres.	1'00	.
Rnd. Tomàs Miralpeix, de Castelló.	5'00	.
Lluís Faig, de Maià	5'00	.
Joan Bramon, de Crespià (segona vegada)	10'00	.
Maria Gou, de Crespià	25'00	.
Miquel Ordís, de Crespià (segona vegada)	25'00	.
Ramon Adroher, de Viladesens.	5'00	.
Domènec Cànovas, de Girona	3'00	.
Adelina Azua vídua de Trincheria, de Cassà	5'00	.
Joan Bosch, de Besalú	5'00	.
Joaquim Punset Faig, de S. Martí Sasserres	3'00	.
Lluís Pous Cabanellas	5'00	.

Total. 2661'55 ptes.

Per subscripcions, estampes i goigs de Santa Maria del Mont a casa

Llibreria Francisco Geli: (Plateria)	Girona
• Joan Geli (Albareda)	Girona
• F. Mateu, de	Banyoles
• Joan Bonet, de	Olot
• Vidua Masdevall, de	Figueres
Mossèn Llambert Font	Sant Feliu de Guíxols

Gràcies espirituals

El Santíssim Pontífex Clement VII, en rescripte de 26 gener 1539, concedí 100 dies d'indulgència a tots els qui visitin la sagrada imatge de Nostra Dona del Mont. L'Il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Girona Dr. Dionís Castaño Bermúdez, concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui visitin el Santuari; altres 40 dies per cada Salve que es resi davant la imatge de la Verge del Mont; altres 40 dies per cada Salve que es resi en qualsevol lloc des d'on es vegi el Santuari; i altres 40 a tots quants facin caritat per la conservació i reparació del Santuari. Iguals indulgències concedí l'Excm. i Il·lrm. Sr. Dr. Florenci Lorente i Montón, i a més concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui confessin i combreguin en el temple del nostre Santuari. Les mateixes gràcies espirituals concedí també l'Il·lrm. Dr. Constantí Bonet Zanuy amb motiu de sa visita; i a més concedí 40 dies per cada Pare Nostre; altres 40 per cada Ave Maria; altres 40 per cada Credo, i altres 40 per cada Salve que resin els devots davant la Imatge de Nostra Senyora.

El 25 de juny de 1828, el qui fou Il·lrm. Bisbe de Girona, concedí així mateix 40 dies de perdó als qui resin una Salve a la vista d'aquest Santuari; altres 40 dies als qui facin caritat per la seva conservació. El Sant Pare té concedida una indulgència plenària en forma de jubileu als qui visitin aquest Santuari els dies de Sant Joan de Juny, de la Mare de Déu d'Agost i de Setembre, igualment que en llurs octaves.

El primer de juny de 1629, l'Il·lrm. Dr. Gil Manrique, bisbe de Girona, concedí 40 dies d'indulgència als qui visitin la Verge del Mont en les festivitats de Pasqua de Pentecostés o qualsevol festivitat de Maria.

Recentment, l'Il·lrm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesi Dr. Josep Vila Martínez ha concedit 50 dies d'indulgència a tots els qui amb llurs almoines contribueixen a la conservació del Santuari.

Arts Gràfiques TRAYTER, Corvantes, 15, Figueres